

formning af reglen skyldes, at der ifølge § 19, stk. 1, 2. pkt., ikke beregnes arv til længstlevende efter den førstafdøde ægtefælle, når længstlevende er død. Inden for grænsen i § 15, stk. 2, 1. pkt., kan ægtefællen også ved testamente råde over boets enkelte genstande, jf. stk. 2, 2. pkt. En råden over boets genstande må dog ikke stride mod førstafdødes gyldige testationer i medfør af § 66. Dernæst kan længstlevende alene testere over genstande, så længe deres værdi ligger inden for rammerne af længstlevendes boslod. Halvdelen af længstlevendes boslod kan udgøre tvangsarv, som der ikke kan testes over. Længstlevendes testamenteriske råden over det uskiftede bo relaterer sig derfor til delingsforholdet af det uskiftede bo mellem førstafdødes og længstlevendes arvinger ved længstlevendes død.

Der henvises til betænkningen s. 108-109.

5.1.4. *Det uskiftede bos ophør*

Længstlevende har på hvilket som helst tidspunkt ret til at skifte boet, jf. arvelovens § 17, stk. 1, både helt eller delvist. Hvis der er meddelt samtykke til uskiftet bo med førstafdødes umyndige særbørn, jf. § 9, stk. 3, har længstlevende efter anmodning pligt til at skifte boet, efterhånden som særbørnene bliver myndige eller afgår ved døden, jf. § 18. Endvidere kan arvingerne kræve skifte i tilfælde af længstlevendes misbrug, jf. § 20, eller i tilfælde af længstlevendes forsømmelse af forsørgelsespligt over for mindreårige arvinger, jf. § 9, stk. 3.

Ved indgåelse af nyt ægteskab skal længstlevende skifte boet, jf. § 17, stk. 2, og ægteskabslovens § 10. Etablering af et samlivsforhold medfører derimod ikke pligt til at skifte. Skiftekravet er dog ikke ufravigeligt, da skifte kan undlades ved længstlevendes indgåelse af nyt ægteskab, hvis samtlige førstafdødes livsarvinger over for længstlevende giver et arveafkald, jf. arvelovens § 31, stk. 2. Skifte kan endvidere undlades, hvis alle arvinger giver skifteafkald.

Den længstlevende ægtefælle overtager det uskiftede bo til fri rådighed uden skifte, hvis samtlige førstafdødes livsarvinger dør, mens den længstlevende er i uskiftet bo, jf. arvelovens § 24. Ved længstlevendes død finder delingsreglerne i § 7, stk. 2 og stk. 3, anvendelse. Herom henvises til pkt. 2.3.1.

Der henvises til betænkningen s. 109-110.

5.1.5. *Deling af det uskiftede bo*

Uskiftet bo indebærer, at arvefaldet efter førstafdøde udskydes, til det uskiftede bo skiftes, jf. arvelovens § 19.

Førstafdødes livsarvinger arver førstafdøde, hvis de lever på det tidspunkt, hvor boet skiftes, jf. § 19, stk. 1,

1. pkt. Ved skifte efter den længstlevende ægtefælles død beregnes der ikke arv efter den førstafdøde til den længstlevende ægtefælle, jf. § 19, stk. 1, 2. pkt.

Mellem den førstafdødes arvinger deles arven efter arveforholdene ved den længstlevende ægtefælles død eller på det tidspunkt, hvor boet skiftes, jf. § 19, stk. 2, 1. pkt. Er der ved den længstlevende ægtefælles død ingen arvinger efter denne, tilfalder hele boet den førstafdødes livsarvinger, jf. § 19, stk. 2, 2. pkt.

Der henvises til betænkningen s. 110-112.

5.2. Arvelovsudvalgets overvejelser

5.2.1. *Generelle overvejelser*

Arvelovsudvalget finder, at de gældende regler om uskiftet bo i det væsentlige er hensigtsmæssige, og udvalget foreslår derfor alene enkelte ændringer i reglerne. Som hidtil skal den længstlevende ægtefælle derfor have ret til at overtage fællesboet uden at skifte med fælles livsarvinger og uden at skifte med den førstafdøde ægtefælles særbørn, når særbørnene samtykker i uskiftet bo.

Udvalget går ikke ind for, at den længstlevende ægtefælle får ret til uskiftet bo med den førstafdøde ægtefælles særbørn uden disses samtykke. Som begrundelse herfor anfører udvalget navnlig, at det må antages, at der ved uskiftet bo med særbørn er en større risiko for misbrug af boet fra længstlevendes side, fordi denne ønsker at begunstige sine egne børn eller en eventuel ny samlever på bekostning af førstafdødes særbørn. Hvis kravet om, at særbørn skal meddele samtykke til uskiftet bo, opgives, vil der endvidere komme flere tilfælde, hvor en længstlevende ægtefælle er i uskiftet bo med særbørn, som længstlevende har et dårligt forhold til. Dette må antages at føre til flere retssager, hvor særbørnene berettiget eller uberettiget beskylder længstlevende for misbrug af det uskiftede bo. Under alle omstændigheder vil det kunne være ubehageligt for længstlevende at risikere at blive tvunget til at give førstafdødes livsarvinger indsigt i sin økonomi. Hertil kommer, at den længstlevende ægtefælle i nogle tilfælde er på alder med eller endog yngre end førstafdødes særbørn. I disse tilfælde er der en betydelig risiko for, at førstafdødes særbørn ikke oplever at få deres arv udbetalt, hvilket kan forekomme urimeligt.

Udvalget går heller ikke ind for, at den længstlevende ægtefælle får ret til uskiftet bo med fuldstændigt særeje. Som begrundelse herfor anfører udvalget navnlig, at ægtefæller, som opretter særeje ved ægtepagt, kan vælge et særeje, som bliver fælleseje ved død. En ægtepagt, der fastslår, at der skal være fuldstændigt særeje, må således antages at være udtryk